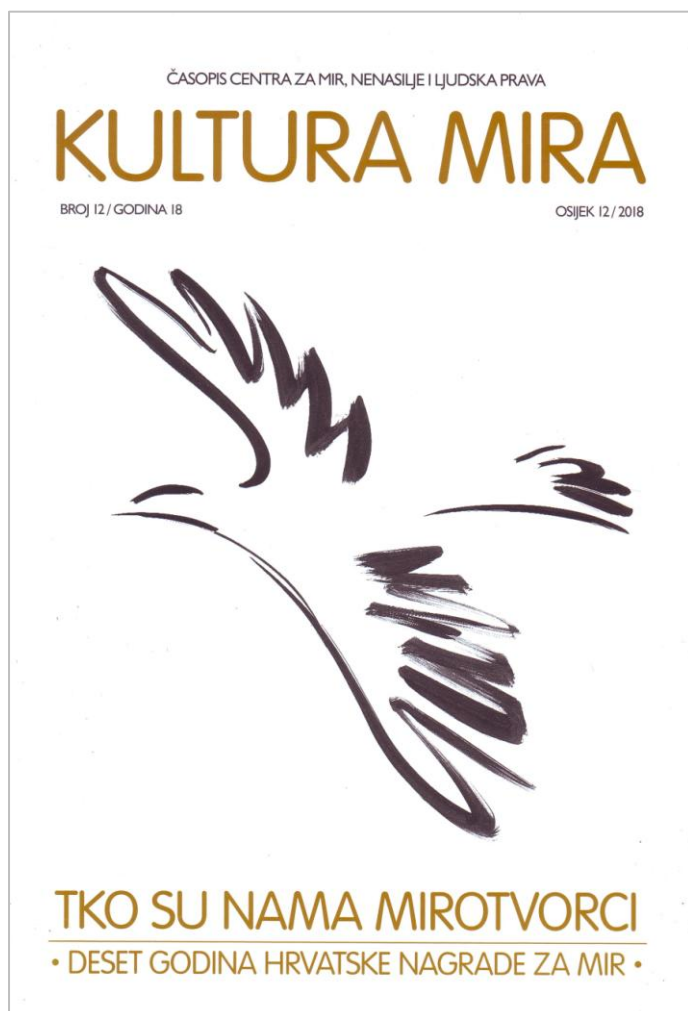

U „Knjižari Nova“ 10. prosinca (na svjetski Dan ljudskih prava) promoviran je tematski broj časopisa „Kultura mira“ (kojeg izdaje Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek) te premijerno prikazan video film Antuna Baloga (Osijek) o deset godina Mirovne nagrade „Krunoslav Sukić“. Na tribini su govorili i: Ivica Vuletić (Knjižara Nova), Goran Božičević i Katarina Kruhonja (Odbor Nagrade) i **Milan Ivanović** („Alberta“ naklada, Osijek).

U nastavku – tekst **Milana Ivanovića**
HRVATSKA NAGRADE ZA MIR
(objavljen u časopisu Kultura mira“)

Prikaz publikacije:

HRVATSKA NAGRADA ZA MIR

Piše Milan Ivanović

Deset godina mirovne Nagrade „Krunoslav Sukić“ prilika je da se Centar za mir - Osijek koji je utemeljio Nagradu osvrne i unatrag i prema njenoj budućnosti

Deset godina mirovne nagrade mali je jubilej za jednu nagradu, ali u okolnostima jugoistočne Europe - gdje su sve zemlje, osim Grčke, još uvijek u procesima postsocijalističke tranzicije - to je, ipak, veliki jubilej. Ujedno je to prilika da se osvrne unatrag – da se vidi i analizira razvojni put Nagrade. Isto tako to je i povod da se osvrnemo oko sebe radi uvida - kako je to kod drugih. Nakon tog osvrtnja i provednih analiza nastala je knjiga „Hrvatska nagrada za mir“.

Sažetak knjige

Mir kao temeljni uvjet života i razvoja

Mir je temeljni uvjet (dobrog) života (svih) u zajednici i njenog održivog razvoja – bez mira nema održivog razvoja, a bez održivog razvoja nema mira; to je polazni stav naše analize, a koji kao temeljna pretpostavka budućnosti postaje platformom svih demokratskih građanskih društava i međunarodnih međuvladinih organizacija. Ovaj je društveni okvir nastao i postavljen je u intelektualnim (uključujući aktivističke), političkim, kulturnim i gospodarskim krugovima razvijenih zemalja, a na temelju naučenih lekcija povijesti i interakcijom s iskustvom zemalja u razvoju.

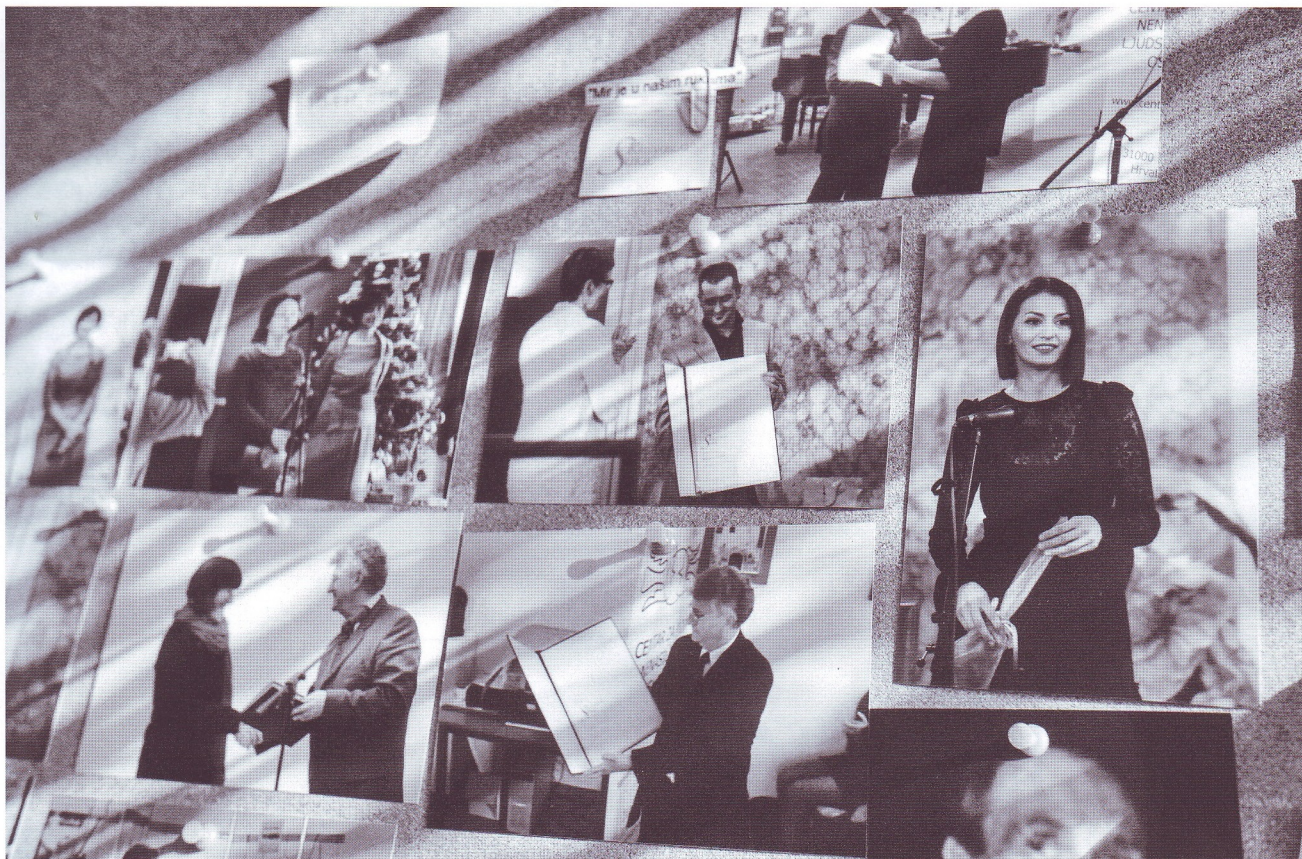
Izgradnja mira, zapravo društva utemeljenog na kulturi mira, je složen i dugotrajan proces s mnogo međuzavisnosti u društvenim procesima i njihovim akterima. Na međunarodnoj međuvladinoj razini (u sekularnom svijetu), kao i u svim religijskim zajednicama i crkvama na svijetu (na vjerničkoj razini) provodi se na stotine projekata izgradnje mira, edukacije za mir, razvoj kulture mira te donose brojne rezolucije i drugi politički akti – što svjedoči o mirovnim nastojanjima u svijetu.

Pregled povijesti nastanka nagrada za mir u svijetu

U prvom dijelu knjige daje se kraći pregled povijesti nastanka nagrada za mir u svijetu i prikazuju neke od najvažnijih mirovnih nagrada na svim kontinentima s naglaskom na izbor važnih/poznatijih u europskim zemljama te posebna analiza stanja u zemljama postsocijalističke tranzicije. U građanskim zemljama Zapadne Europe (termin korišten do pada Berlinskog zida) postoji na desetine, čak stotine mirovnih nagrada – i problem je bio odabrati koje nagrade prikazati. Za zemlje Jugoistočne Europe - počevši od Mađarske i Rumunjske preko Bugarske, Grčke, Albanije do

svih zemalja nastalih raspadom SFRJ – problem je bio utvrditi postoje li u tim zemljama uopće i dodjeljuju li se nagrade za mir. Pokazalo se kako je postojanje domicilnih mirovnih nagrada svojevrsan indikator kvalitete izgradnje mira, odnosno to je ilustracija razine ne samo kulture mira, već kulture kao civilizacijskog fenomena i kao jednog od temelja građanskog društva. Za Hrvatske prilike prikazan je nastanak mirovne Nagrade „Krunoslav Sukić“ i njezin organizacijski okvir koji se, unatoč tome što je Nagrada već priznata u javnosti, još uvijek ponajviše oslanja na volonterske napore mirovnih aktivista.

Ugled koji je Nagrada „Krunoslav Sukić“ stekla leži u bogatstvu izvrsnosti i posvećenosti njenih dobitnika i dobitnica

Nagrada za mir „Krunoslav Sukić“

U drugom dijelu knjige daje se prikaz svih dobitnika:

- (a) Nagrade „Krunoslav Sukić“;
- (b) Priznanja „Krunoslav Sukić“ za rad u lokalnoj zajednici, nenasilnu akciju godine i slične aktivnosti kao i posebna priznanja;
- (c) Priznanja „Krunoslav Sukić“ KNJIGA GODINE; (d) Priznanja „MIROTVORNA ŠKOLA“.

Ovdje se može uočiti nekoliko bitnih činjenica: (1) početna ideja osječkog Centra za mir o nagradi za mir kreativno se dograđivala i Nagrada se razvila, u svom punom profilu, do kulturno-mirovne razine koja je u okvirima razvijenih građanskih društava Zapadne Europe; (2) broj i kvaliteta nominacija za Nagradu i priznanja - iz godine u godinu - su u porastu kao što se i u prostoru širio krug predlagача i predloženih na područje cijele Republike Hrvatske i postupno na regiju; (3) početna ideja koja se mogla činiti ambicioznom tijekom godina se realizira – Nagrada „Krunoslav Sukić“ postala je prepoznatljiva nacionalna Mirovna nagrada - ne samo po mjestu boravišta i djelovanja laureata (široj Hrvatske), već i po značaju i društvenim ulogama dobitnika ove Nagrade; (4) ona je nacionalna nagrada lokalno utemeljena i prepoznatljiva je i kao „osječka mirovna nagrada“ jer je izrasla iz lokalnog mirovnog aktivizma koji je dao važan doprinos završetku rata procesom mirne reintegracije pro-

stora i ljudi hrvatskog Podunavlja; (5) uz navedeno, široki mirovni horizonti Odbora za dodjelu Nagrade kao i Fonda „Krunoslav Sukić“ i njihovo građansko i europsko poimanje kulture mira polako, ali sigurno, vode Nagradu „Krunoslav

Bez mira nema održivog razvoja, a bez održivog razvoja nema mira

Sukić“ u međunarodne okvire tako da će ova Nagrada dobiti međunarodni značaj - kao što to ima veliki broj mirovnih nagrada iz zapadnoeuropskih zemalja (npr. Drezdenska nagrada za mir, Aachenska mirovna nagrada i druge).

Zaključna razmatranja

U trećem dijelu knjige - Zaključna razmatranja – daju se zaključci analize: kako promovirati pravedna, mirovna i inkluzivna društva; kako mirovne organizacije daju značajne priloge izgradnji građanskog društva u Hrvatskoj; pojašnjava se koncept mirovne nagrade kao društvenog projekta te se daju preporuke za budućnost.

Kultura mira razvija se kao protuteža neuhmanom i nasilnom društvu (društvu koji se temelji na dominacijama - moći „nad“ - i podržava i biva podržavano strukturalnim nasiljem

Postojanje domicilnih mirovnih nagrada svojevrsan je indikator kvalitete izgradnje mira

na kojem se onda razvija autoritarna ili totalitarna država). Ona (kultura mira) sastoji se od vrijednosti, stavova i ponašanja koji potiču društvenu interakciju i dijeljenje temeljeno na načelima slobode, pravde i demokracije, na načelima poštovanja i unapređivanja realizacije svih ljudskih prava, građanske tolerancije i solidarnosti, na načelima koje odbacuje nasilje; ovdje se nastoji kroz nenasilno djelovanje i

društveni dijalog spriječiti eskalacija sukoba u nasilje i potaknuti rješavanje uzroka u korijenu, a uz primjenu postulata pravne države. To onda postaje jamstvo za ostvarivanje svih građanskih prava i za sudjelovanje najvećeg dijela građana u razvoju društva. Na takvim temeljima se, onda, može uspješno razvijati privreda koja, potom u međuzavisnosti, unapređuje društvo i kvalitetu života svih njegovih članova. Takva praksa i primjeri takvih društava nalaze se već na nekoliko stotina kilometara (pa sve do kraja kontinenta) sjeverno od Zagreba.

Knjiga se preporučuje kao obvezna lektira za sve profesionalne političare i zaposlenike u lokalnoj i državnoj upravi u Republici Hrvatskoj; ostali slojevi društva knjigu će čitati i bez nametanja „obvezne lektire“.